

Analyzing current approaches to learning a foreign language, it is possible to note the orientation of its content on the values of personal development and humanism. Humanism is an outlook based on the attitude to human being as the highest value, the protection of the individual's right to freedom, happiness, comprehensive development and the manifestation of his or her abilities.

Formation of translation skills, development of skills of interpretation and translation is carried out on the basis of authentic materials that relate in their subject matter to the type of profile study. The course of study should be directed not only to the improvement of communicative competence, but also to the formation of personality and individual worldview, the expansion and generalization of knowledge of native culture and history, the development of research skills. To do this, you can use project forms of organization of activities, discussions, debates, preparation of reports, communications. Particular attention should be paid to the development of skills to express clearly and clearly the opinions, to take into account the specificity of the audience and to adapt their speech in accordance with the conditions of communication, to reasonably argue their own point of view. The organization of training should be based on the principles of continuous speech interaction, creative approach to mastering knowledge, skills and abilities, individual activity.

Therefore, the modern organization of foreign language learning should ensure the communicative activity of the process of mastering the language in integration with the intercultural orientation of its content. Contemporary foreign language content is focused on the values of personal development and humanism. In order to form a linguistic personality, one must concentrate all its efforts. The issue of improving the quality of foreign language learning remains relevant.

КУЛЬТУРОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ ТУРИСТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Задворний С. І.

*кандидат географічних наук, викладач
кафедри географії України і туризму*

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Сучасний ринок праці невпинно загострює увагу на ключових критеріях професійної придатності випускників закладів вищої освіти, де важлива роль відводиться гуманітарному змісту їх підготовки. В першу чергу, це торкається ґрунтовної культурологічної складової, яка сприяє не тільки формуванню

професіоналізму майбутнього фахівця, але і його особистісному зростанню. У цьому контексті не є виключенням підготовка здобувачів вищої освіти із спеціальностей галузі знань «Сфера обслуговування», де чільне місце посідає спеціальність 242 Туризм. Це викликано, насамперед, тим, що менеджери туризму у своїй практичній діяльності покликані прямо чи опосередковано діяти у руслі певного геокультурного простору, який володіє своєрідними якісними та кількісними характеристиками, насичений унікальними процесами та явищами. Наявність базової інформації про сутнісні характеристики «культурного ландшафту» певного територіального рівня, розуміння специфіки причин і наслідків процесів, які відбуваються у ньому, підвищують інтегральну компетентність туризмознавців.

Підвищення рівня культурологічних знань, пізнання інших культур з метою налагодження конструктивного полікультурного діалогу можливе лише за умови оволодіння на достатньому рівні декількома іноземними мовами. Ведення міжнародних ділових переговорів та успішність туристичного бізнесу загалом, у багато чому завдячується якісній іншомовній комунікативній підготовці.

З огляду на це, сьогодні поряд із англійською, німецькою, китайською та слов'янськими мовами, у процесі підготовки фахівців туристичної індустрії, одну із ключових позицій займає французька мова. Переваги вивчення французької мови майбутніми туризмознавцями у культурологічному вимірі полягають у наступному:

- французька мова є однією із шести офіційних мов ООН, а також різноманітних міжнародних організацій, зокрема таких як ЮНЕСКО та Всесвітня туристська організація;

- у 29 країнах світу французька мова є офіційною, а міжнародна організація співробітництва франкомовних країн світу «Франкофонія» об'єднує учасників у п'яти частинах світу;

- понад 120 млн осіб у світі спілкуються французькою мовою, а вільно висловлюватися можуть орієнтовно 200 млн. осіб;

- французька є другою за популярністю мовою у світі, що вивчається як іноземна;

- можливість перекладу з французької відкриває доступ до актуальної інформації наукового, культурно-пізнавального, технічного та економічного характеру;

- Франція та франкомовні країни є популярними міжнародними туристичними напрямками, які пропонують весь спектр видів туризму від традиційних до новітніх;

- знання французької мови підвищує загальний інтелектуальний та духовний розвиток особистості, сприяє духовно-практичному освоєнню світу та підвищує шанси кар'єрного зростання.

Вивчення іноземної мови реалізовується в рамках відповідної освітньої програми на певному рівні вищої освіти. Базові вимоги до освітніх програм закладаються у стандартах вищої освіти за кожною спеціальністю та чітко відображаються у компетентностях та програмних результатах навчання.

Так, зокрема, оволодіння іноземною мовою, в рамках освітніх компонентів, на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм регулюється наступними компетентностями: 1) загальні (здатність працювати в міжнародному контексті; навички міжособистісної взаємодії); 2) спеціальні фахово-предметні (здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації; здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці). Також необхідність застосування навиків застосування іноземної мови у професійній діяльності представлена у програмних результатах навчання, а саме: застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг та проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття [4].

Місце французької мови у освітніх програмах туристичного спрямування, з огляду на сучасні нормативні вимоги до реалізації освітнього процесу, визначається шляхом формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Це, з одного боку, не забезпечує обов'язковості вивчення цієї мови, але, водночас, у ході вільного вибору навчальних дисциплін сприяє розвитку її «конкурентноздатності» у рамках освітнього контенту. Це простежується у вдосконаленні методики навчання та осучасненні практичної спрямованості курсу.

Мовна підготовка менеджерів туризму здійснюється на рівнях фонетики, граматики, лексикології, стилістики, фразеології, загальних правил культури спілкування у сфері туристської діяльності [3, с. 112]. Мета іншомовної підготовки забезпечується шляхом формуванням і розвитку у студентів міжкультурної компетенції, яка включає в себе наступні компоненти: мовну, мовленнєву, лінгвосціокультурну, комунікативно-професійну [2, с. 5].

Опанування французької мови різного рівня складності та професійного призначення може реалізовуватися на трьох рівнях вищої освіти – бакалаврському, магістерському та освітньо-науковому. У освітніх програмах першого (бакалаврського) рівня французька мова найчастіше представлена навчальними дисциплінами як нормативної так і варіативної складових. Вони спрямовані на оволодіння студентами іноземної мови як базовим засобом ділового спілкування професійного рівня. Найпоширенішими найменуваннями таких дисциплін є «Іноземна мова», «Друга іноземна мова», «Ділова іноземна мова», «Друга ділова іноземна мова», «Теорія та практика перекладу», «Етика ділового спілкування іноземною мовою» та ін. Під час здобуття освітнього

ступеня «магістр», як правило, здійснюється обов'язкове вивчення іноземної мови професійного спрямування з метою не тільки забезпечення комунікативних навичок, а й аналітично-управлінських. Для доктора філософії (PhD) іншомовна підготовка забезпечує активізацію науково-дослідницької діяльності та створення передумов міжнародної мобільності.

Важливо відзначити, що рівень володіння іноземною мовою відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти повинен бути після закінчення бакалаврської і магістерської підготовки у діапазоні A2 – B2, а для здобувачів ступеня доктора філософії – не нижче рівня B2.

Крім вивчення французької мови у межах навчальних дисциплін, її практична апробація та вдосконалення можливе під час проведення організаційно-технологічних практик, навчальних екскурсій, участі у програмах академічної мобільності, участі у заняттях із неформальної та інформальної освіти тощо.

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти у формі захисту кваліфікаційних випускових робіт також передбачає можливе використання французької мови. Так, зокрема, бакалаврські, магістерські та кандидатські роботи на країнознавчу тематику, де об'єктами дослідження є країни (регіони) Франкофонії лише виграють, коли у процесі їх написання будуть використовуватися оригінальні місцеві інформаційні джерела та ресурси. Це є перспективним під час дослідження Франції (заморські регіони і департаменти включно), країн Західної Європи (Бельгії, Швейцарії, Люксембургу, Андорри, Монако), Канади, країн Карибського басейну, Західної та Центральної Африки, країн басейну Індійського океану та Океанії.

Також достатньо високий рівень володіння французькою мовою сприяє її вибору абітурієнтами при вступних випробуваннях. Згідно умов і правил прийому до закладів вищої освіти України, іноземна мова присутня у обов'язковому переліку при вступі на освітні програми спеціальності «Туризм» усіх рівнів вищої освіти. Зокрема вступ на бакалаврський рівень відбувається у формі зовнішнього незалежного оцінювання, а на магістерський – у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови.

Отже, з огляду на викладене вище, варто відзначити, що культурологічна роль та місце французької мови у освітніх програмах туристичного спрямування у контексті формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами освіти має непересічне значення. Оволодіння цією мовою майбутніми випускниками спеціальності «Туризм» є важливим засобом крос-культурної комунікації та розвитком туристичної індустрії у міжнародному вимірі.

Література

1. Василенко Г. В. Іноземна мова професійного спілкування в галузі туризму. *Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 9-10 квітня 2018 р.* /

- ред. кол. В. Л. Погребна, Н. В. Островська, І. Ю. Тонкіх та ін. Дніпро : ЛІРА, 2018. С. 434–437.
2. Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Друга іноземна мова» (французька мова) (для студентів 1-4 курсів денної форми навчання напряму підготовки 6.140103 – «Туризм») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад. : Н. П. Юр'єва. Харків : ХНАМГ, 2013. 46 с.
 3. Савчук Н. І. Роль іноземної мови при підготовці фахівців в сервісі і туризмі: новітні вимоги та інноваційні технології. *Карпатський край*. 2014. № 1. С. 109–116.
 4. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf> (дата звернення: 28.02.2020).

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Задорожна І. П.

*доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
англійської філології та методики навчання англійської мови
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Сьогодні важко переоцінити роль іншомовної освіти в глобалізованому суспільстві, яке дедалі більше посилює та розвиває інтеграцію. Відповідно до випускників ЗВО висувуються високі вимоги щодо рівня володіння ними іноземними мовами, і, в першу чергу, англійською як мовою міжнародного спілкування в різних сферах діяльності. Таким чином, виникає потреба у вдосконаленні системи професійно орієнтованої іншомовної підготовки студентів ЗВО. На сучасному етапі здійснено низку досліджень у цьому напрямку (І. П. Задорожна [1]; Н. В. Зінукова [2]; З. М. Корнева [4]; Н. В. Майер [5] та ін.), які, однак, не вичерпують проблеми. Потребують розробки та оновлення системи іншомовної підготовки майбутніх фахівців різних спеціальностей з урахуванням специфіки їх подальшої професійної діяльності, типових ситуацій спілкування; вимог до фахівців стосовно володіння іноземною / іноземними мовами; особливостей навчання у відповідних закладах вищої освіти; специфіки цільової аудиторії; вікових особливостей студентів;